

Valsts valodas centrs

**VALSTS VALODAS CENTRA
2015. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

2016
Rīga

Satura rādītājs

1. Pamatinformācija.....	3
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti.....	4
3. Personāls.....	8
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	10
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi.....	10
6. Papildinformācija par normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli.....	12
7. Papildinformācija par starptautisko tiesību aktu tulkošanu.....	12
8. Papildinformācija par zinātnisko darbību.....	12

1. PAMATINFORMĀCIJA

- 1.1. **Valsts valodas centra juridiskais statuss** – tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiesās pārvaldes iestāde. Juridiskais statuss noteikts Valsts valodas likumā (26. panta otrā daļa) un Ministru kabineta 2005. gada 22. marta noteikumos Nr. 202 “Valsts valodas centra nolikums”. Valsts valodas centrs izveidots 1992. gadā. Īstenojot Ministru kabineta 2009. gada 12. marta rīkojumā Nr. 192 “Par valsts aģentūras “Tulkošanas un terminoloģijas centrs” reorganizāciju” (prot. Nr. 17 52. §) noteikto, ar 2009. gada 1. jūliju Valsts valodas centram pievienota valsts aģentūra “Tulkošanas un terminoloģijas centrs”.
Plašāka informācija par Valsts valodas centru pieejama centra mājaslapā internetā www.vvc.gov.lv.
- 1.2. **Politikas joma, par kuru iestāde ir atbildīga** – valodas politikas īstenošana (juridiskā aspektā), nodrošinot valsts valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību.
Iestādes funkcijas:
- ✓ veikt normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā;
  - ✓ aizsargāt valsts valodas lietotāju tiesības un intereses;
  - ✓ noteikt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves jomās (normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos);
  - ✓ sekmēt valodas kultūrvides sakārtošanu, īpaši veicinot valstij raksturīgo vietvārdu atjaunošanu un aizsardzību;
  - ✓ veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
  - ✓ veikt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī ar Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
  - ✓ veikt Latvijas Republikas tiesību aktu oficiālos tulkojumus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
  - ✓ tulkot ar Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) darbību saistītos dokumentus latviešu valodā;
  - ✓ sagatavot priekšlikumus vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanai normatīvajos aktos;
  - ✓ izstrādāt un attīstīt tiesību aktu tulkošanas metodiku.
- 1.3. **Iestādes darbības mērķis** – īstenot valsts politiku attiecībā uz normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā un nodrošināt valsts pārvaldes iestādes un sabiedrību ar valsts un starptautisko organizāciju izdoto tiesību aktu un citu dokumentu oficiāliem tulkojumiem, kā arī panākt saskaņotas terminoloģijas lietojumu Latvijas Republikas tiesību aktos un to tulkojumos.
Valsts valodas centrs īsteno valsts pamatbudžeta programmu Nr. 09.01.00 “Valsts valodas aizsardzība”.
- 1.4. **Pārskata gada prioritārie uzdevumi:**
- pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu;
  - reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
  - iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
  - skaidrot un popularizēt valodu funkcionēšanas pamatprincipus Latvijā;
  - organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
  - veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;

- saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos Latvijas vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
- veicināt latviešu valodas zinātnisko pētniecību;
- popularizēt latviešu valodu pasaulē;
- veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
- veikt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī ar Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
- tulkot Latvijas Republikas tiesību aktus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
- sagatavot priekšlikumus vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanai normatīvajos aktos;
- izstrādāt un attīstīt tiesību aktu tulkošanas metodiku;
- izveidot Sabiedrisko palīgu institūtu;
- veiksmīgi noslēgt Eiropas Komisijas īpašās programmas “Krimināltiesība” projektu “Kriminālprocesā iesaistīto tiesu tulku kapacitātes celšana un to aktivitāšu nodrošināšana”.

1.5. Padotības iestāžu Valsts valodas centram nav.

2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums:

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2014. gadā (faktiskā izpilde)	2015. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1095306	875118	870415
1.1.	dotācijas	904193	796726	800561
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	10136	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	160977	78392	69854
1.4.	transferti	20000	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	1095306	875118	870415
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1070018	865304	860601
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1070018	786912	794654
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	1084
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	64863

2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	25288	9814	9814
------	-------------------------------	-------	------	------

2.2. Valsts pamatbudžeta programmas Valsts valodas funkciju atjaunošana un saglabāšana plānoto darbības rezultātu izpilde:

Rezultatīvais rādītājs	Plāns	Faktiskā izpilde
Štata vietu skaits	41	41
Eiropas Savienības u.c. starptautisko tiesību aktu tulkojumi latviešu valodā (lappušu skaits)	9600	7069
Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi ES dalībvalstu valodās (lappušu skaits)	3800	3308.4
Terminu apkopošana un publiskošana brīvpieejas datubāzēs (jauno terminu skaits)	2000	2113
Valsts valodas lietošanas izpildes kontrole iestādēs un uzņēmumos (pārbaužu skaits)	6000	5781
Izskatīto administratīvā pārkāpuma lietu skaits valsts valodas lietošanas jomā	3300	2167
Par valsts valodas lietotāja tiesībām organizēto sabiedrības informēšanas pasākumu skaits	4	5
Sniegto TV un radio interviju skaits	10	30
Profesionālās sagatavotības semināri	30	33

2.3. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze:

- rezultatīvā rādītāja “Eiropas Savienības u.c. starptautisko tiesību aktu tulkojumi latviešu valodā” izpilde nodrošināta par 74% tādēļ, ka plāna vērtība tika prognozēta, rēķinoties ar papildresursu pieejamību;
- rezultatīvā rādītāja “Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi ES dalībvalstu valodās” izpilde nodrošināta par 87 % tādēļ, ka plāna vērtība tika prognozēta, rēķinoties ar papildresursu pieejamību;
- 2015. gada I ceturksnī tika ieviesta tulkošanas programmatūra *SDL Trados Studio 2014* un *SDL MultiTerm 2014*, kas būtiski samazināja Eiropas Savienības u.c. starptautisko tiesību aktu un Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumu plāna izpildi, jo notika šīs programmatūras uzstādīšana un apguve;
- rezultatīvā rādītāja “Terminu apkopošana un publiskošana brīvpieejas datubāzēs” pārsniedza plānoto un nodrošināta 106 % apjomā.
- rezultatīvā rādītāja “valsts valodas lietošanas izpildes kontrole iestādēs un uzņēmumos” izpilde nodrošināta par 96 %, kas saistīts ar paaugstināto personāla mainību, kura ietekmēja rezultatīvo rādītāju izpildi. Tomēr, neskatoties uz šo negatīvo faktoru, ir sasniegts rādītāja pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu.
- rezultatīvā rādītāja “sniegto TV un radio interviju skaits” izpilde nodrošināta par 300 % sakarā ar pastiprināto sabiedrības interesi par valodas politikas īstenošanu, t.sk. Sabiedrisko palīgu institūta izveidi;

- pārskata periodā nodrošināta pārējo rezultatīvo rādītāju adekvāta izpilde.
- 2.4. **Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums:**
valsts budžeta līdzekļi izlietoti efektīvi, nodrošinot iestādes funkciju un uzdevumu adekvātu izpildi.
- 2.5. **Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām:**
Pārskata periodā tika izveidots Sabiedrisko palīgu institūts.
- 2.6. **Būtiskākie pakalpojumi:**
  - saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 1. oktobra noteikumiem Nr. 1027 "Valsts valodas centra maksas pakalpojumu cenrādis" iestāde ir tiesīga sniegt šādus maksas pakalpojumus:
    - ✓ izsniegt izziņas par valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu;
    - ✓ izsniegt izziņas par komersanta vai organizācijas nosaukuma atbilstību Valsts valodas likuma prasībām;
    - ✓ izsniegt izziņas par vietvārdu pareizrakstību.
 Pieprasījuma neesamības dēļ maksas pakalpojumi pārskata gadā netika sniegti.
  - starpiestāžu pakalpojumi, kuru rezultāts ir nepieciešams citas iestādes funkciju izpildei vai pakalpojumu nodrošināšanai – ziņu sniegšana pēc tiešās pārvaldes iestāžu (Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centra, Valsts policijas struktūrvienību u.c.) pieprasījuma par laiku no 1993. līdz 2001. gadam personām izsniegto valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu. Pārskata periodā iestādēm sniegta informācija par 356 valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu.
  - konsultāciju sniegšana fiziskām un juridiskām personām valsts valodas lietošanas jomu reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, kā arī latviešu valodas normu, pareizrakstības jautājumos – pārskata periodā sniegtas 35 rakstveida izziņas un 2000 konsultācijas.
  - konsultāciju sniegšana Eiropas Savienības iestādēm, valsts pārvaldes iestādēm, privātpersonām un juridiskām personām – pārskata periodā kompetences ietvaros sniegtas 177 konsultācijas un 1 atzinums par ES tiesību aktu projektiem.
  - pēc valsts pārvaldes iestāžu pieprasījuma – atzinumu sniegšana par tulkojumu valodas un terminoloģijas kvalitāti – pārskata periodā izvērtēti 13 kļūdu labojumu priekšlikumi (*corrigendum*) attiecībā uz publicētajiem Eiropas Savienības tiesību aktiem.
  - nodrošinot valsts līdzdalību Eiropas Savienības iestādēs un aģentūrās, Valsts valodas centra direktors M. Baltiņš kā Latvijas deleģēts pārstāvis piedalījies:
    - ✓ Eiropas Savienības institūciju Tulkošanas centra valdes sēdēs Luksemburgā 2015. gada 24. martā un 1. oktobrī.
    - ✓ atbilstoši pilnvarojumam nozaru ministrijām nodrošināta informācija par Eiropas Savienības Padomes juristu lingvistu darba grupas (B13) apspriedēm.
    - ✓ semināru organizēšana un vadīšana Eiropas Savienības un Latvijas Republikas iestāžu darbiniekiem;
    - ✓ Valsts valodas centra, Ārlietu ministrijas un Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā organizētā konference "Latviešu valoda Eiropas

Savienībā – vienota izpratne par tulkošanas kvalitāti” Rīgā 2015. gada 6. novembrī (konferenci vadīja un ar ziņojumu “Pagājušā gada konferences rekomendāciju izpilde” uzstājās Valsts valodas centra direktors prof. Māris Baltiņš un ar ziņojumu “ES dokumentu kvalitātes aspekti” uzstājās Terminoloģijas un metodikas nodaļas vadītājs Kārlis Bitenieks).

- ✓ XII Starptautiskajā baltistu kongresā Viļņā, Lietuvā 2015. gada 28. oktobrī piedalījās Valsts valodas centra direktors M. Baltiņš ar referātu “Profesora Ernesta Bleses devums valodniecībā: darba virzieni un publikācijas”, savukārt 2015. gada 29. oktobrī kongresā piedalījās redaktors P. Balodis ar referātu “Unikālie latviešu valodas salikteņuzvārdi”.

2.7. Būtiskākais uzlabojums pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā – iespēja, sazinoties ar sabiedriskajiem palīgiem, personām ātrāk un vieglāk sniegt informāciju par Valsts valodas likuma pārkāpumiem un saņemt konsultācijas par Valsts valodas likuma piemērošanu papildus iestādes vecāko inspektoru sniegtajām. Šobrīd sabiedriskie palīgi ir sasniedzami Rīgas, Jēkabpils, Rēzeknes, Valkas, Liepājas, Skaistkalnes pagasta un Iecavas novada iedzīvotājiem klātienē, bet telefoniski vai e-pasta veidā jebkuram Latvijas iedzīvotājam. Mērķis ir sabiedrisko palīgu loku paplašināt, lai aptvertu lielāku Latvijas teritoriju.

2.8. Informācija par iestādes darbības stratēģiju:

Iestādes darbības stratēģija pārskata periodam nav izstrādāta un apstiprināta.

2.9. Pārskata periodam apstiprināti šādi politikas rezultāti un to rezultatīvie rādītāji:

- konstatēto pārkāpumu īpatsvars valodas lietošanas jomā no veikto pārbaužu skaita (%) – 12,4. Pārkāpumu īpatsvars pret kopējo plānoto veikto pārbaužu skaitu samazinājies, atšķirībā no plānotā, jo: 1) vairākos gadījumos konstatētie pārkāpumi tika novērsti nekavējoties, līdz ar to uzsāktā lietvedība tika izbeigta, izsakot mutvārdu aizrādījumu, kas vērtējama kā pozitīva tendence, un 2) vairākos gadījumos lietvedība izbeigta administratīvā pārkāpuma sastāva neesamības dēļ.
- tulkojumu un terminu datubāzes unikālo apmeklētāju skaits (tūkst. mēnesī) – 11,5.

Politikas rezultatīvo rādītāju izpilde nodrošināta plānotajā apjomā, respektīvi, šajos darbības virzienos noteiktie mērķi uzskatāmi par sasniegtiem.

2.10. Iestādes darbības rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze sniegta šā pārskata 2.2. un 2.3. punktā.

2.11. Mērķu sasniegšanu kavējoši faktori – sabiedrības pārmērīgā politizācija, kas būtiski apgrūtina valsts tiešās pārvaldes iestāžu lēmumu savlaicīgu un pilnvērtīgu izpildi; iestādes personāla paaugstināta mainība pārskata periodā.

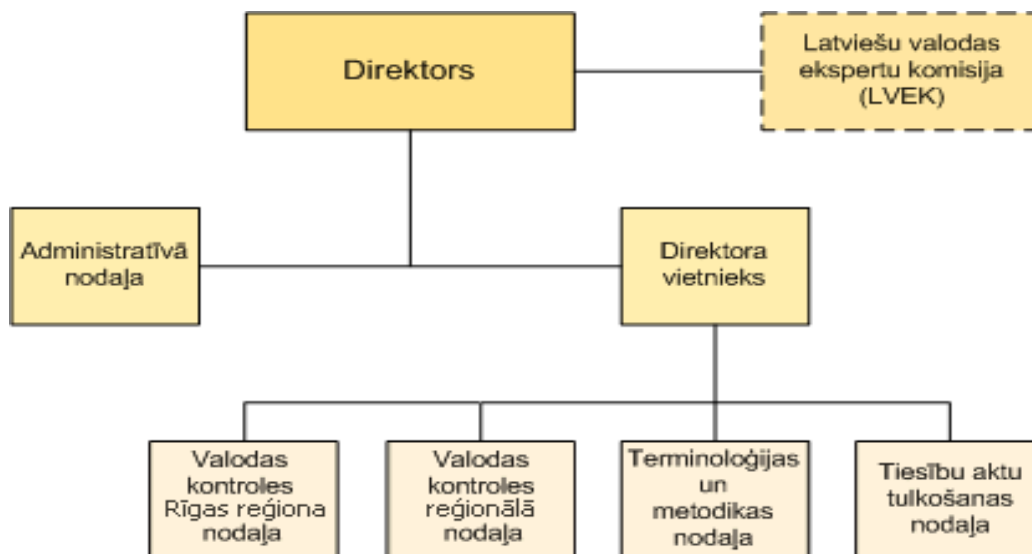
Mērķu sasniegšanu veicinošs faktors – iestādes personāla augstais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2.12. Īpaši piešķirto finanšu līdzekļu izmantošanas optimizēšanas pasākumi pārskata periodā nav veikti.

2.13. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai – atbilstoši Tieslietu ministrijas Iekšējā audita nodaļas veikto auditu ieteikumiem izstrādāti iekšējie normatīvie akti “Valsts valodas centra

darba kārtības noteikumi”, “Valsts valodas centra darba samaksas uzskaites kārtība”, “Kārtība, kādā organizē virsstundu darbu Valsts valodas centrā”, “Budžeta plānošanas kārtība” un “Kārtība, kādā tiek nodrošināta piekļuve ārējām informācijas sistēmām”. Lai nodrošinātu vienotu un konsekventu iestādes nodarbināto iespējamās pārkāpumu darbā izmeklēšanu un lēmumu pieņemšanu, tika izstrādāta “Disciplinārprocesu kārtība”.

Valsts valodas centra struktūras shēma

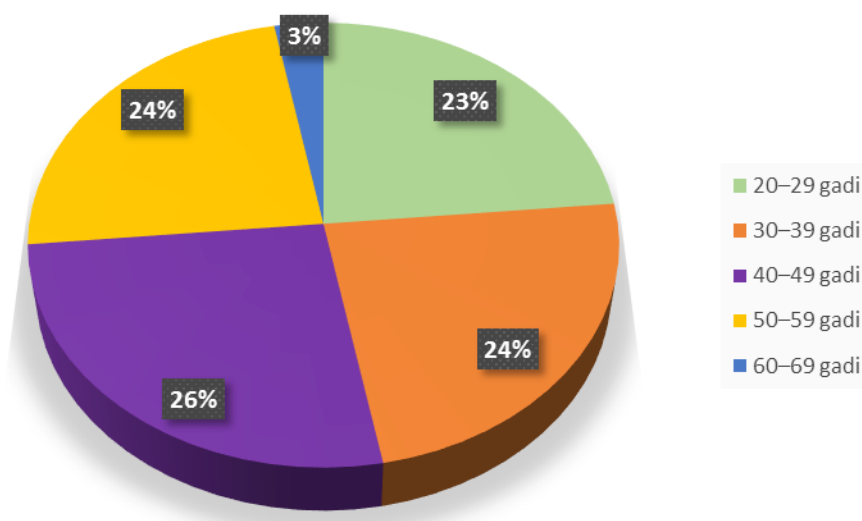

3. PERSONĀLS

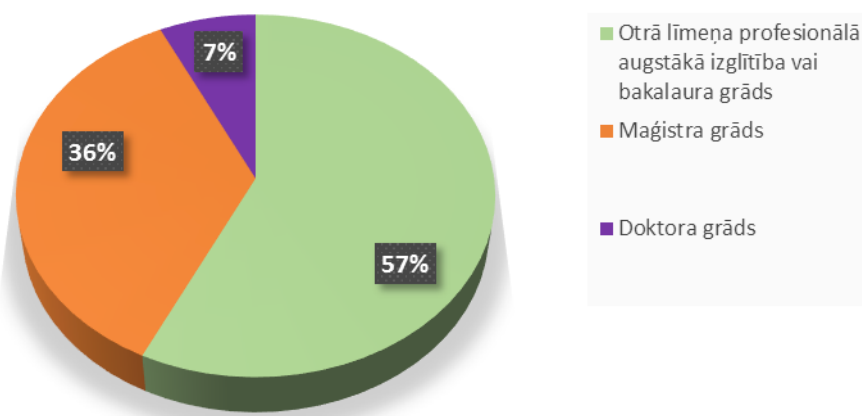
- 3.1. Iestādes personālvadības jomā 2015. gada straujās pārmaiņas (personāla mainība iestādē bija 22 %) atspoguļoja publiskā sektora nespēju konkurēt ar privātā sektora atalgojumu apmēru. Viens no galvenajiem personālvadības mērķiem ir piesaistīt ilgtermiņā kompetentus speciālistus, nodrošinot iestādei uzticēto funkciju izpildi. Pārskata periodā tika izsludināti 8 amatu konkursi, no kuriem 1 beidzās bez rezultāta.
- 3.2. 2015. gadā līdz 30. jūnijam iestādē bija 40 amata vieta, faktiski nodarbināto skaits – 39, un no 1. jūlija 41 amata vieta (17 darbinieku un 24 ierēdņu amata vietas), faktiski nodarbināto skaits – 40.
- 3.3. Pārskata gadā no iestādē nodarbinātajiem 83% bija sievietes un 17% vīrieši. Nodarbināto vidējais vecums (skat. 1.attēlu) bija 40 gadi, 23% no visiem nodarbinātajiem bija vecumā no 20 līdz 29 gadiem, 24% bija vecumā no 30 līdz 39 gadiem, 26% vecumā 40-49 gadi, 24% vecumā 50-59 gadi un 3% vecumā 60-69 gadi, kas norāda uz dažādu vecuma grupu līdzsvaru starp nodarbinātajiem.
- 3.4. Iestādē otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība vai bakalaura grāds ir 57% nodarbināto, maģistra grāds ir 36% nodarbināto, savukārt doktora grāds – 7% nodarbināto (skat. 2.attēlu).

1.attēls
Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām

2.attēls
Nodarbināto sadalījums pēc izglītības

- 3.5. Iestādē regulāri notiek personāla profesionālās sagatavotības semināri. Ierēdņi un darbinieki atbilstoši saviem amata pienākumiem apmeklēja mācību kursus Valsts administrācijas skolā par šādām tēmām: Rakstiskā saziņa, Lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās, Efektīva komunikācija ar klientu, Komunikācija un prasme publiski uzstāties, No speciālista par vadītāju, Dokumentu pārvaldība (II): Amatu aprakstu izstrāde, Stresa menedžments un bezmaksas kursus - Korupcijas novēršana. 2015. gadā iestāde uzsāka tiešsaistes mācību kursu praksi. Pirmoreiz iestādes darbinieki tika aicināti apgūt interneta tiešsaistē piedāvātos mācību kursus. 11 nodarbināties veiksmīgi apguva tiešsaistes bezmaksas mācību kursu par tēmu “Argumentācija un kritiskā domāšana”.
- Lai izmantotu laika resursus lietderīgi, atsevišķas mācības tika organizētas biroja telpās:
- saistībā ar jaunas tulkošanas programmatūra *SDL Trados Studio 2014* un *SDL MultiTerm 2014* ieviešanu, tika organizētas mācības biroja telpās;
  - lai paplašinātu zināšanas un prasmes kā sniegt intervijas medijiem, tika organizētas mācības žurnālista/eksperta vadībā.

Personāla darbinieki apmeklēja kursus citās izglītojošās institūcijās par darba tiesībām 2015. gadā, mūsdienu komunikāciju un attiecībām ar sabiedrību, Juridiskās tehnikas teorijas un prakse un bezmaksas seminārus: Moderno operētājsistēmu ekspluatācijas pamati, Spēles un spēlošana darba vidē, Latviešu valodas resursi. Sadarbībā ar Francijas institūtu, nodarbinātie apmeklēja franču valodas kursus “Elementaire A2.1”.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

- 4.1. Komunikācija ar sabiedrību notiek regulāri, aktuālo informāciju sniedzot iestādes mājaslapā internetā, tādējādi nodrošinot arī atgriezenisko saikni. Gada laikā mājaslapā tika publicētas 33 aktualitātes par Valsts valodas centra pasākumiem un ar valodu saistītiem jaunumiem.
- 4.2. Pārskata periodā iestāde turpināja komunikāciju ar sabiedrību sociālajos tīklos (*facebook.com*, *twitter.com*, *draugiem.lv*). Arvien vairāk sabiedrības pārstāvju izvēlas ar iestādi sazināties ar *twitter.com* konta starpniecību, ziņojot par būtiskiem pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā, kā arī uzdodot jautājumus saistībā ar tulkošanu un terminoloģiju.
- 4.3. Lai popularizētu iestādes Terminoloģijas datubāzi un veicinātu tās izmantošanu *twitter.com*, *facebook.com* un *draugiem.lv* tiek ievietota aktuāla informācija un dienas termins ar interneta saiti uz datubāzi.
- 4.4. Lai nodrošinātu sabiedrības līdzdalību iestādes darbībā, jebkura persona ar augstāko izglītību var pieteikties par sabiedrisko palīgu un pēc pārbaudījuma nokārtošanas un mācībām konsultēt personas par valsts valodas lietojumu publiskajā vidē. Pārskata periodā tika veiktas divas sabiedrisko palīgu mācības un 2015. gadā iestādei līdzdarbojās 9 sabiedriskie palīgi.
- 4.5. Lai turpinātu tradīciju un iepazīstinātu skolēnus praksē ar viņiem interesējošu profesiju darba pienākumiem arī 2015. gadā iestāde piedalījās “Ēnu dienās”. Valsts valodas centra valodas kontroles nodaļu vadītājus un juriskonsultus “ēnoja” trīs skolēni, dienas gaitā uzzinot atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem.
- 4.6. Pārskata periodā tika organizēta akcija “Latviešu valodai draudzīga vide” ar mērķi apzināt, izvērtēt un apbalvot tos apkalpojošās sfēras uzņēmumus (veikalus, viesnīcas, aptiekas, frizētavas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumus, atpūtas parkus, skaistumkopšanas salonus, tūrisma centrus), kuros vispilnīgāk ievēro Valsts valodas likuma un citu normatīvo aktu prasības valsts valodas lietojumā. Akcijas dalībniekus pieteica gan sabiedrības pārstāvji, gan Latvijas Tirgotāju asociācija, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija, Latvijas Frizieru asociācija, Interneta asociācijai, nodibinājums “Rīgas Tūrisma Attīstības birojs”, biedrība “Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija”, Aptieku biedrība, biedrība “Zemgales Tūrisma Asociācija” un Ludzas novada Tūrisma informācijas centrs. Par akcijas laureātiem tika atzīti un svinīgā pasākumā godināti 26 apkalpojošās sfēras uzņēmumi.

5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

- 5.1. 2016. gadā paredzēts turpināt visus iepriekšējos gados uzsāktos pasākumus.
- 5.2. 2016. gada galvenie uzdevumi un pasākumi:
  - pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu, nodrošinot valsts valodas lietotāju interešu aizsardzību Valsts valodas likuma u.c. normatīvo aktu pārkāpumu gadījumos;

- ✓ kontroles programmu ietvaros pārbaudīt pašvaldību kapitālsabiedrības darbinieku valsts valodas lietojumu;
- ✓ veicināt Sabiedrisko palīgu institūta darbību;
- reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
- iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
- organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
- veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;
- saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos Latvijas vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
- atbalstīt latviešu valodas zinātniskās izpētes projektus;
- popularizēt latviešu valodu pasaulē;
- veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
- veikt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī ar Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
- tulkot Latvijas Republikas tiesību aktus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
- sagatavot priekšlikumus vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanai normatīvajos aktos;
- izstrādāt un attīstīt tiesību aktu tulkošanas metodiku;
- nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas darbību latviešu literārās valodas normu kodificēšanā, precizēšanā un jaunu normu izstrādē;
- nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas Vietvārdu apakškomisijas darbību Latvijas kultūrvēsturisko vietvārdu saglabāšanā un atjaunošanā;
- nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas Latgaliešu rakstu valodas apakškomisijas darbību, lai risinātu latgaliešu rakstības kodifikācijas un standartizācijas jautājumus.

5.3. Iestādes finanšu saistības uz 2016. gada 1. janvāri ir īstermiņa kredītsaistības 3652 EUR apmērā.

6. PAPILDINFORMĀCIJA PAR NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS UZRAUDZĪBU UN KONTROLI

- 6.1. Pārskata gadā veiktas 5781 valsts valodas lietojuma pārbaudes iestādēs, uzņēmumos un organizācijās. Pie administratīvās atbildības par valsts valodas nelietošana amata un profesionālo pienākumu veikšanai nepieciešamajā apjomā saukti 493 darbinieki un pašnodarbinātās personas. Pārbaudīts 800 valsts valodas prasmes apliecību autentiskums, konstatētas 120 valsts valodas prasmes apliecības ar viltojuma pazīmēm.
- 6.2. Pārskata gadā izskatītas 867 fizisku un juridisku personu sūdzības un iesniegumi par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā. Regulāri tika veikti klientu informēšanas un konsultēšanas pasākumi (rakstveidā un mutvārdos), kas saistīti ar tiesību aktu normu satura izskaidrošanu un šo normu piemērošanu.
- 6.3. Regulējamajā vidē normatīvo aktu ievērošanu visvairāk ietekmēja atsevišķu plašsaziņas līdzekļu izplatītā maldinoša fakta interpretācija par iestādes veiktajiem

pasākumiem (piem., sabiedrisko palīgu institūta nozīmi un darbības principiem) un darbību ikdienā.

- 6.4. Pārskata gadā izskatītas 2167 administratīvā pārkāpuma lietas, no tām 716 lietās par normatīvo aktu pārkāpumiem piemērotas soda sankcijas – uzlikti naudas sodi par kopējo summu 21 150 eiro (ieskaitīta Valsts kasē).
- 6.5. Augstākās instancēs pārsūdzēti 5 iestādes amatpersonu pieņemtie lēmumi.
- 6.6. Prognoze par regulējamās vides attīstības dinamiku – administratīvo pārkāpumu skaits būtiski nemazināsies; valsts valodas inspektoru darba intensitāte nemainīgi paliks iepriekšējā līmenī, būtiski nepalielinot kvantitatīvos rādītājus, bet akcentējot kvalitatīvos rādītājus; arvien palielināsies iestādes amatpersonu atbildība par darba izpildi un pieņemto lēmumu pareizību.

7. PAPILDINFORMĀCIJA PAR STARPTAUTISKO TIESĪBU AKTU TULKOŠANU

- 7.1. Pārskata gadā centrs turpināja iepriekšējos gados aizsākto praksi tulkojumu dažādības nodrošināšanā un iztulkoja 15 Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus, kā arī sadarbībā ar ministrijām un izvērtējot to vajadzības, nodrošināja 17 starptautisko standartu tulkojumus.
- 7.2. Pārskata gadā lielākie starptautisko tiesību aktu tulkojumu pasūtītāji bija Satiksmes ministrija (SM), Ekonomikas ministrija (EM) un Aizsardzības ministrija (AiM) un Tiesībsarga birojs (TB). Centrs iztulkoja un nodeva SM starptautisko tiesību aktu tulkojumus 1886.8 lpp. apjomā, EM – 1337.5 lpp. apjomā, AiM – 1170.1 lpp. apjomā, TB – 1216.1 lpp. apjomā.
- 7.3. Centra apjomīgo terminoloģijas un tulkojumu datubāzi pārskata gadā apmeklēja vairāk kā 137 500 lietotāju.

8. PAPILDINFORMĀCIJA PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU

- 8.1. Valsts valodas centra direktors Māris Baltiņš ar ziņojumiem piedalījies:
  - Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes XXV zinātniskajos lasījumos (Daugavpilī, 2015. g. janvārī);
  - Latvijas Universitātes gadskārtējās zinātniskās konferences sekcijas “Zinātņu vēsture un muzejniecība” darbā (Rīgā, 2015. g. janvārī);
  - akadēmiķa Jāņa Endzelīna 142. dzimšanas dienas atceres starptautiskajā zinātniskajā konferencē “Valoda mūsdienās, mūsdienīgums valodā” (Rīgā, 2015. g. februārī);
  - Latvijas prezidentūras ES Padomē pasākumu ietvaros rīkotajā konferencē “Retaining talent” (Rīgā, 2015. g. martā);
  - Kandavas novada muzeja rīkotajā K. Mīlenbaham veltītajā konferencē (Kandavā, 2015. g. maijā);
  - Raiņa un Aspazijas jubilejas konferencē (Rīgā, 2015. g. oktobrī un Daugavpilī, 2015. g. novembrī);
  - Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta seminārā “Latviešu valodas resursi” (Rīgā, 2015. g. novembrī);
  - 20. starptautiskajā zinātniskajā konferencē “Vārds un tā pētīšanas aspekti” (Liepājā, 2015. g. novembrī);

- P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja seminārā (Rīgā, 2015. g. decembrī).
- 8.2. Valsts valodas centra direktora vietnieks Agris Timuška ar ziņojumu piedalījies:
- 20. starptautiskajā zinātniskajā konferencē “Vārds un tā pētīšanas aspekti” (Liepājā, 2015. g. novembrī).